

Aan de gemeenteraad van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
Via: raadsleden@utrecht.nl

Datum: Utrecht, 24 juni 2024
Betreft: Voorgenomen stopzetting basissubsidie amateurkunst

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het College van Burgemeester en Wethouders van Utrecht stelt u voor om vanaf 2025 de basissubsidie amateurkunst stop te zetten. Bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2024 op 11 juli a.s. neemt u daarover een besluit. Wij vragen u met klem om het College hierin niet te volgen. De impact van deze maatregel op Utrechtse koren is onevenredig groot. Dit geldt ook voor alle andere kunstdisciplines, zoals orkesten.

Utrecht heeft meer koorzangers dan voetballers en kent de hoogste koordichtheid van Nederland. Een groot deel van deze koren maakt gebruik van de basissubsidie amateurkunst. De culturele bedrijvigheid op het gebied van amateurkunst is een belangrijk aspect van de aantrekkingskracht en charme van de stad Utrecht. Met de groei-ambities van de gemeente neemt de vraag naar amateurkunst participatie alleen maar toe. Het is niet te overschatten wat er aan tastbare en ontastbare waarde in de stad Utrecht verloren gaat, mocht de basissubsidie amateurkunst wegvallen.

De sociale, culturele en economische meerwaarde van koren en amateurkunst

Samenkomen en muziek maken betekent veel voor onze leden. Het verbindt en draagt bij aan sociale samenhang, doel en zingeving. Het is voor veel Utrechters een belangrijke factor in hun kwaliteit van leven en een bron van vreugde. Zeker voor alleenstaanden biedt een koor sociale ondersteuning, soms zelfs met mogelijkheden tot mantelzorg. Wetenschappelijk onderzoek - onder andere door Erik Scherder - bevestigt dit: zingen stimuleert de gezondheid en de hersenen. Daarmee levert beoefening van amateurkunst een kostenbesparing op in de zorg- en welzijnssector.

Verder zijn veel koren in onze ervaring heel toegankelijk voor mensen met een ziekte of functiebeperking. Om deze reden zijn koren een belangrijke aanvulling op bijvoorbeeld sportverenigingen. Koren doen veel werk op het gebied van diversiteit, toegankelijkheid en inclusie.

Koren (en muziekverenigingen) zijn een onmisbare component van het Utrechtse culturele aanbod. Concerten van onze amateurgezelschappen bieden jaarlijks laagdrempelig en betaalbaar muzikaal plezier aan tienduizenden Utrechters. Bovendien zoeken veel amateurgezelschappen bijzondere doelgroepen op, met bijvoorbeeld gratis optredens in verzorgingscentra en andere zorginstellingen. Veel bezoekers maken zo kennis met muziek, waarna de drempel naar grote podia en professionele optredens kleiner is.

Utrecht heeft ook een groot aantal studenten muziekgezelschappen. Deze koren en orkesten zijn van groot belang voor de toekomst van de culturele sector. Veel jongeren maken bij deze gezelschappen kennis met muziek en blijven hun hele leven actief in amateurgezelschappen of de professionele kunstensector. Financiële toegankelijkheid is bij deze studentenkoren en -orkesten heel belangrijk.

Amateurkunst is de basis van alle vormen van kunst: elke professionele zanger en muzikant begon immers ooit als amateur. Bezuiniging op de basis, leidt tot verlies aan de top. Amateurkunst biedt (in)direct werkgelegenheid en vertegenwoordigt daarmee voor Utrecht een economische waarde.

Het effect van afschaffing van de basissubsidie amateurkunst

Deze maatschappelijke, sociale en culturele functies zijn mede mogelijk door de basissubsidie amateurkunst. De jaarlijkse contributie per koorlid is nu tussen de 200 en 480 euro. Daarmee kunnen veel mensen hun muzikale hobby beoefenen. Zonder basissubsidie amateurkunst moet de contributie naar schatting met minimaal 30% worden verhoogd. Voor sommige koren bedraagt de verhoging zelfs 100%.

Het is de vraag of Utrechters met zo'n kostentoeename lid van hun vereniging kunnen blijven (of worden). De laagdrempeligheid van amateurkunst komt dan in het geding. Uitsluiting ligt op de loer.

Wij verwachten dat de voorgenomen afschaffing tot een substantiële vermindering van het aantal koor- (en orkest-)leden leidt, waardoor het voortbestaan van sommige gezelschappen op het spel komt te staan. Dit wordt bevestigd in een recente enquête van ZIMIHC waar 144 amateurkunstgroepen op reageerden. Van hen ontvangen 84 groepen basissubsidie. Van de respondenten geeft ruim 35% aan dat zij door de bezuiniging met opheffing worden bedreigd.

De gevolgen van de maatregel beperken zich niet tot onze leden en bezoekers. Vrijwel alle muziekgroepen maken gebruik van dirigenten en andere professionele musici. Velen van hen zijn opgeleid aan de HKU of de Dirigenten Werkplaats Utrecht. Zij worden volgens het Fair Pay beginsel gehonoreerd. Wegvallen van de basissubsidie, waaruit de helft van dat honorarium wordt gefinancierd, zet hun werkgelegenheid onder druk. Een dreigende verhoging van het btw-tarief van 9% naar 21% door de regering per 2026 zou dit effect nog versterken. Het Fair Pay beginsel komt hierdoor in het gedrang.

Het spreekt voor zich dat opheffing van muziekgroepen nog veel ingrijpender consequenties heeft voor de contracten van dirigenten en professionele musici. De effecten zullen ook voelbaar zijn voor instellingen en organisaties (buurtcentra, kerken, etc.) die tegen vergoeding repetitieruimte ter beschikking stellen: voor hen vallen welkome (vaak vaste) inkomsten weg.

Tenslotte

- De basissubsidie zou met onmiddellijke ingang van 2025 worden stopgezet. Dit biedt getroffen koren en orkesten nauwelijks de mogelijkheid om hiermee nog rekening te houden bij het opstellen van hun begrotingen voor 2025.
- De bezuiniging door het stopzetten van de basissubsidie betreft een relatief klein bedrag ten opzichte van het totaal van de gemeentebegroting. Het stopzetten van de basissubsidie levert een bedrag op van 410.000 euro. Dat is 0,5 procent van het totale tekort van 76 miljoen euro. Dat aandeel staat in geen verhouding tot de impact van het stopzetten van de basissubsidie op de Utrechtse amateurkunst.

Ons beroep op u

Met deze brief willen wij het grote belang van de basissubsidie amateurkunst voor onze leden, publiek, professionele dirigenten en musici en het culturele leven van de stad Utrecht duidelijk maken. Afschaffen van deze subsidie heeft verstrekende gevolgen voor alle betrokkenen. Daarom doen wij een klemmend beroep op u om onze brief in uw besluitvorming mee te nemen en van deze maatregel af te zien.

In deze brief kunnen wij geen recht doen aan de enorme diversiteit van de Utrechtse korenwereld. Van een aantal koren kunt u daarom nog een afzonderlijke brief verwachten. Hierin zullen zij de specifieke consequenties van de voorgenomen maatregel voor hen onder uw aandacht brengen.

Met vriendelijke groet,

INITIATIEFGROEP

- Edo Brommet, secretaris gemengd koor *'Laat maar waaien'*
- Marianne Wouters, penningmeester vrouwenkoor *'Furore'*
- Heleen van der Bruggen, bestuurslid USKO *'Utrechts Studentenkoor en Orkest'*
- Willem Ketelaars, toekomstig bestuurslid USKO *'Utrechts Studentenkoor en Orkest'*
- Olaf van der Aart, voorzitter KOSMU *'Koördinerend Orgaan Studenten Muziekgezelschappen Utrecht'*
- Sibe Doosje, secretaris kamerkoor *'Sforzato'*
- Danny van der Spek, lid homomannenkoor *'Cantatori del Duomo'*
- Froukelien IJntema, lid *'Wereldvrouwenkoor Bianca C.'*

BIJLAGE: Lijst van (mede)ondertekenaars

Lijst van (mede)ondertekenaars

BIJLAGE

1. Kamerkoor **4** bij 4
2. **A-Do-Re**
3. **Ad Hoc** Orkest
4. Kamerkoor **Amor Vincit**
5. Vocal group **AURORA**
6. **Bachcantates** Utrecht
(Stichting Utrechtse Bachcantatediensten)
7. Wereldvrouwenkoor **Bianca C**
8. A capella vrouwenkoor **Bird Pack**
9. Theaterkoor **BonTon**
10. Wereldmuziekkoor **Cantaremos**
11. **Cantate** Zus & Zo
12. Homomannenkoor **Cantatori del Duomo**
13. Kamerkoor **Cantiago**
14. A capella koor **Close Focus**
15. Stichting **Close Range / Jazzmatazz /**
Muziektheater Ludens
16. Kamerkoor **Concerto Cherise**
17. Vocaal Ensemble **Coqu**
18. Kamerkoor **Decamerone**
19. Kamerkoor **Decibelle** Utrecht
20. Wereldmuziekkoor **Djintan**
21. **Dekoor** Close Harmony
22. **DynamiQ** Voices
23. Ensemble **Illustre**
24. Koor **Espressivo**
25. Kamerkoor **Estrivo**
26. Vrouwenkoor **Furore**
27. Vocal group **Fuse**
28. **Grachtensmart**
29. Het **Huis**orkest
30. Koor **In de Stemming**
31. Kamerkoor **JIP**
32. Popkoor **Koffer**
33. **KOSMU** Koördinerend Orgaan Studenten
Muziekgezelschappen Utrecht
34. **Koninklijke** Oratorium Vereniging Utrecht
35. **Kunstorkest**
36. Koor **Kwaya**
37. Uterege Koor 'Laat maar waaien'
38. Kamerkoor **Lamusa**
39. Kamerkoor **La Rosa**
40. Koor **Leeuwenhart**
41. **Leidsche Rijn** Koor
42. Vrouwenkoor **Malaika**
43. Studentenvrouwenkoor **Medusa**
44. **Monteverdi** Kamerkoor Utrecht
45. Kamerkoor **NEXT**
46. Smartlappenkoor **Nooit Meer Eenzaam**
47. Gemengd koor **Nootabene**
48. Vocaal Ensemble **OCTO+**
49. **Orkest** van Utrecht
50. Koor **Otia**
51. **Paleiskoor**
52. **Par Ti Tuur**
53. Theatersportgroep **Parnassos**
54. **Pica Bella**
55. **Popkoor** Zuilen
56. Kamerkoor **Quasi Niente**
57. Gospelkoor **Rejoice**
58. Kamerkoor **Saudade**
59. **Score** Utrecht Vocals
60. Kamerkoor **Sforzato**
61. Kamerkoor **Sjanton**
62. **Songs & Strings** band
63. Wereldmuziekkoor **Sophie's Voice**
64. **Stadhuiskoor** Utrecht
65. De **Steegzangers**
66. Gemengd koor 'Stem Des Volks' Utrecht
67. **Sterrenkoor** Utrecht
68. **Studio** Voices
69. Studenten Toneelvereniging **STUK**
70. **Toonkunstkoor** Utrecht
71. Theaterkoor **Tourbadoer**
72. **Trajecti** Voces
73. **Utrechtsch** Studenten Concert
74. **USKO** Utrechts Studenten Koor en Orkest
75. **Utrechts** Kamerkoor
76. **Utrechts** Operakoor
77. **Utrechts** Vocaal Ensemble
78. **Utrechtse** Oratorium Vereniging
79. **Utrechtse** Studenten Bigband
80. **Utrechtse** Studenten Cantorij
81. **Valborg**koor
82. Kamerkoor **Venus**
83. Koor 't **Verzetje**
84. **Vocal** Group Utrecht
85. **VUSO** Verenigd Utrechts Symfonie Orkest
86. **Waar** het asfalt ophoudt
87. **Wim** Egz Ensemble
88. Koor **Windkracht** 8
89. Binnenstadskoor **Zangria**
90. Muzikaal theater **ZEST**
91. Koor **Zhena**
92. Koor **ZILT** (Zingen Is Leuk, Toch?)
93. Vrouwenkoor **ZIP** Zingen is Plezier
94. Braziliaans Koor **Zumba** Canto do Brasil
95. **Universiteit** Utrecht